

XTD

externe dimensie is een uitgave van SAB nummer 1 | februari 2011

SAB bestaat dit jaar 50 jaar	2
Leuk om te leren	3
Voorbereiden op snelle maatschappelijke veranderingen	4
Prijsvraag 50 jaar SAB	6
Werklandschappen	8
XTD Opinie	9
Werk in uitvoering	10
Ruimte voor ...	12

SAB 50 jaar actief

in ruimtelijke
ordening, stedenbouw
en landschap

SAB bestaat dit jaar 50 jaar

Wij zijn erg trots op dit jubileum, juist in deze spannende en uitdagende tijd. Net als in de afgelopen 50 jaar zitten we ook nu niet stil. Wij zijn voortdurend op zoek naar verbetering en versterking van onze organisatie, zeker nu. Het zijn roerige tijden in ons werkgebied. In de maatschappij en in de vastgoedmarkt in het bijzonder doen zich structurele veranderingen voor. Deze veranderingen zijn blijvend van invloed op het speelveld van de ruimtelijke ordening. Vraagstukken zoals vergrijzing, krimp, een toenemende vraag naar zorg en bezuinigingen maken dat de ruimtelijke ordening, na de huidige economische recessie, anders zal zijn dan dat we gewend waren.

Passie en gevoel

Niet alleen de markt vraagt en -omvang verandert, ook de verhoudingen tussen gemeenten, woningcorporaties, projectontwikkelaars, beleggers en adviseurs zullen in de komende jaren ingrijpend wijzigen. Daarbij zullen het tempo en de routine van de afgelopen tijd niet meer vanzelfsprekend zijn. Kortom, het is tijd voor een heroriëntatie op onze landelijke en stedelijke opgaven. Wendbaarheid en kleinschalige operaties komen in de plaats van langlopende en grote projecten. Meer dan ooit is het nodig met passie voor stad en land en gevoel voor complexiteit te komen tot integrale, intelligente en haalbare strategieën. Innovatie, duurzaamheid, kennis en realisme zijn daarbij de sleutelwoorden.

Tekening en luchtfoto op de omslag zijn van het ontwerp en het gerealiseerde inrichtingsplan van SAB voor het centrum van Oost-Souburg in de gemeente Vlissingen.

Bruggenbouwers

Wij zien onszelf als bruggenbouwers in de ruimtelijke ordening. Of het nou gaat om infrastructuur, ecologie, onderzoek, ontwerp, ruimtelijke ordening of ecologie, wij nemen een actieve rol in het gehele traject van gebiedsontwikkeling waarbij wij onze opdrachtgevers van begin tot eind kunnen adviseren. Volgens ons is een integrale benadering, met primair oog voor de wensen van de eindgebruiker, de enige juiste koers. Wij gebruiken daarvoor onze ervaring van de afgelopen 50 jaar op alle schaalniveaus en onze kennis van zowat alle spelers in de ruimtelijke ordening.

Eindgebruikers centraal

SAB opereert vanaf 1 januari 2011 vanuit acht clusters, waarin de vragen en wensen van onze opdrachtgevers centraal staan: integrale, snelle, persoonlijke en op

maat gemaakte adviezen. Net als u weten wij dat een project in de toekomst alleen kans van slagen heeft als de eindgebruiker bij de planontwikkeling centraal staat. Door te blijven opereren vanuit Eindhoven, Amsterdam en Arnhem, blijven we dicht bij onze opdrachtgevers en de eindgebruikers. Om onze organisatie nog professioneler te maken en blijvend in contact te blijven met de markt, heeft SAB daarnaast het genoegen u mee te delen dat Mariël Gerritsen per 1 januari 2011 is aangesteld als commercieel directeur van SAB. Mariël, sinds 1999 werkzaam bij SAB, blijft naast haar commerciële activiteiten beschikbaar voor inhoudelijke projecten. In de afgelopen jaren heeft SAB goede financiële resultaten behaald om ook deze woelige tijden te kunnen doorstaan. Ons bedrijf kent een sterke en solide financiële positie, waardoor wij op stabiele wijze de uitgezette koers kunnen varen.

Verbeelding landschap Structuurvisie Ooststellingwerf 2030

Activiteiten

Ons 50-jarig jubileum vieren wij graag met u. Wij hebben in dit jubileumjaar verschillende activiteiten gepland, waarvoor wij u graag willen uitnodigen. In deze XTD zullen wij u hierover verder informeren. Met ons bureau anticiperen wij op een geheel andere organisatie van de ruimte én de spelers in deze

ruimte in de toekomst. Wij zien de komende periode met vertrouwen tegemoet. Wij vertrouwen erop onze goede relatie met u verder te kunnen uitbouwen en samen tot mooie resultaten te komen.

Contactpersonen: Tanja Kraal en Mariël Gerritsen

Leuk om te leren

Op zondagmiddag 16 januari jl. hebben enkele medewerkers van SAB, onder aanvoering van Wim Lavooij, een kleine bijdrage geleverd aan het project Leuk om te leren in Arnhem. Leuk om te leren biedt een lesprogramma op de zondagmiddagen gedurende twee jaar op basis van 10 verschillende thema's en is bedoeld voor kinderen die wonen in de prachtwijken van Arnhem. De kinderen hebben allemaal een verschillende achtergrond maar hebben gemeenschappelijk dat de situatie waarin ze leven die ontwikkeling van eigen talent bemoeilijkt en soms zelfs afremt. Het project gaat uit van een brede oriëntatie, een verdieping en een specialisatie waarbij de ontmoeting met mensen uit het werkveld centraal staat.

Wim Lavooij heeft door middel van een presentatie aan de overwegend 11-jarigen aangegeven hoe het werk van een stedenbouwkundige eruit ziet, welke opleiding je nodig hebt en wat je ermee kan verdienen (dat laatste bleek niet onbelangrijk). Vervolgens is onder leiding van de SAB-ers Irene, Arjan, Nico, Heleen en Mariël in groepen gewerkt aan een ontwerp voor een nieuwe woonwijk, dat vervolgens door de leerlingen zelf moest worden gepresenteerd. Naast het feit dat de leerlingen een leuke en creatieve middag hebben gehad, was de middag ook voor SAB een zeer leerzame en inspirerende bijeenkomst.

Prijsvraag 50 jaar SAB

In 2011 bestaat SAB 50 jaar. Om dit te vieren organiseert SAB dit jaar een bijzondere prijsvraag onder het thema "Bruggenbouwers in de Ruimtelijke Ordening". Overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen, of samenwerkingsverbanden tussen overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen, kunnen dingen naar een advies of ontwerp van SAB ter waarde van € 15.000,- (exclusief BTW). De prijsvraag staat voor alle mogelijke opgaven op het gebied van ruimtelijke ordening, stedenbouw en landschapsarchitectuur. Het zou het schrijven van een toekomstvisie kunnen zijn voor een dorp, ontwerpworkshops en schetsbijeenkomsten met bewoners voor een dorpsplein, een advies over een winkelcentrum, een recreatiegebied of een bedrijventerrein. Hoe interactiever, hoe beter.

In het wedstrijdprogramma op pagina 6 en 7 van deze XTD zijn de vraagstelling en alle regels die gelden voor deze prijsvraag omschreven. Tot en met 1 april kunnen per mail vragen worden gesteld. Op 1 mei sluit de inzending van de prijsvraag. De uitslag van de prijsvraag wordt bekend gemaakt op de jubileum manifestatie van SAB in november 2011.

Contactpersoon: Sofie Remmen

SAB XTD

Een halve eeuw oud, maar bij de tijd: 50 jaar SAB!

We hebben het al vijftig jaar aan zien komen: in 2011 bestaat SAB 50 jaar. En hoewel wij een halve eeuw bestaan blijven wij bij de tijd. Onze organisatie verandert mee met de huidige marktontwikkelingen. Mede daardoor staan wij als SAB momenteel voor flink wat uitdagingen.

Desondanks is ons 50-jarig bestaan iets moois om bij stil te staan. Feit is dus ook dat er gedurende het jaar 2011 zowel intern als extern duidelijk zal zijn dat wij iets te vieren hebben. Er zullen een reeks van activiteiten rondom het 50-jarig bestaan worden georganiseerd. De aftrap van het 50-jarig bestaan kwam in eerste instantie extern tot uitdrukking door middel van onze nieuwjaarskaart.

Naast de (oud-) medewerkers van SAB zullen wij ook onze opdrachtgevers laten zien dat wij hen koesteren. Zo organiseren wij dit jaar een aantal klantendagen en een feestelijke slotmanifestatie voor medewerkers en opdrachtgevers.

Maar er is meer... Daar houden wij onze relaties in de komende XTD's over op de hoogte. In deze eerste XTD van het jaar starten wij met de introductie van de prijsvraag die wij uitroepen ter ere van ons 50-jarig bestaan.

Op naar de volgende halve eeuw!

Tanja Kraal
Algemeen directeur SAB

‘Recepten, ideeën en zekerheden uit het verleden doen er niet meer toe’

Vorbereiden op snelle maatschappelijke veranderingen

De gemeente Oude-IJsselstreek is samen met haar partners Wonion, Klaassen Vastgoed Ontwikkeling, Stichting BOEI, Waterschap Rijn en IJssel en SAB al bijna 15 jaar bezig met de gebiedsontwikkeling en meeslepende transformatie van terrein van de voormalige DRU Fabriek in Ulft. Dit terrein staat vol met industrieel erfgoed, een fraaie verzameling van rijksmonumenten.

John Haverdil is als wethouder verantwoordelijk voor de transformatie van het terrein van de voormalige DRU Fabriek. “De DRU Fabriek is een gebied dat symbool staat voor de identiteit van Ulft, het hart van de metaalnijverheid in de Achterhoek, en dat tegelijkertijd de katalysator is van de veranderende economie,” zegt John Haverdil. “Het terrein van eeuwenlang de plek waar goederen zijn ontworpen en geproduceerd. De voormalige DRU Fabriek was met de gietijzeren pannen en geëmailleerde gasfornuizen en kachels een van de voorlopers van wat we nu Dutch Design noemen. Het is het streven dat onder het motto ‘van email naar e-mail’ het DRU Industriepark ook in de 21e eeuw een voorloper zal zijn in de nieuwe economie en van beleving, cultuur, vermaak, educatie en onderwijs, zorg, duurzaam wonen, vrije tijdsbesteding, horeca en het nieuwe werken.”

Bakens verzetten

“Het oorspronkelijke plan voor de bestaat uit een intensieve mix van woningen met uiteenlopende functies, van kantoren tot horeca,” vult gebiedsregisseur Eus Lionarons aan. “Deze mix en het wonen in een hoge dichtheid vormde de economische drager van de ruimten in en tussen de vrijkomende gebouwen. We hebben een van de meest in het oog springende gebouwen ingericht als Cultuurfabriek, met theater, bibliotheek, poppodium en muziekschool. Echter, wij zijn er gaandeweg achtergekomen dat we de bakens moesten verzetten en dat we, mede door het succes van de DRU Cultuurfabriek, op zoek moesten naar een nieuwe overtuigende en samenhangende visie voor zowel het hele gebied van de voormalige DRU Fabriek als voor de landschappen langs de Oude IJssel tussen Ulft, Silvolde en Terborg.

Stedenbouwkundige Martin Dubbeling en landschapsarchitect Guido Baten in gesprek met wethouder John Haverdil en gebiedsregisseur Eus Lionarons. Op de achtergrond de aangepaste plankaart voor het DRU industriepark.

We hebben nu nieuwe inzichten wat we met de beschikbare ruimte en gebouwen willen gaan doen. Zo gaan wij ons weer richten op evenementen, zoals het jaarlijkse VNG congres komende juni. Het stedenbouwkundig plan van SAB bleek voldoende krachtig en flexibel te zijn om veranderingen op te vangen.”

Intensiever samenwerken

“De Achterhoek is een sterke, veerkrachtige en ondernemende regio,” vervolgt John Haverdil. “Wij moeten ons voorbereiden op snelle maatschappelijke veranderingen. Recepten, ideeën en zekerheden uit het verleden doen er niet meer toe. Delen van Nederland lopen leeg

omdat men te laat heeft willen inzien dat de samenleving en de economie veranderen en dat de koers verlegd moest worden. Gemeenten moeten veel meer en intensiever samenwerken om inwoners vast te houden. Het is niet meer toereikend om starterswoningen of bouwka- vels op de markt te brengen of om bedrijven-

terreinen te ontwikkelen. Het veel belangrijker om ervoor te zorgen dat er een optimaal en onderscheidend woon-, leef- en werkklimaat ontstaat waardoor de regio aantrekkelijk is en blijft voor jongeren, gezinnen, tweeverdieners, de welvarende babyboomers en, in toene- mende mate, de ouderen.”

Prijsvraag

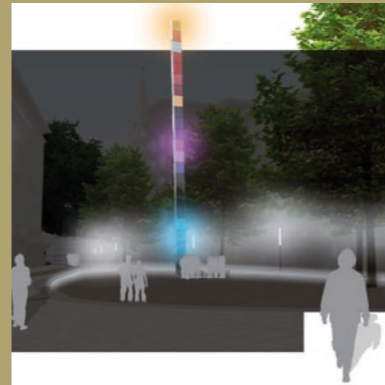
50 jaar SAB, Bruggenbouwers in de Ruimtelijke Ordening

SAB is een onafhankelijk en breed georiënteerd ontwerp en adviesbureau op het gebied van ruimtelijke ordening, stedenbouw, ecologie, landschap, infrastructuur, duurzaamheid en milieu. Wij zien onszelf als bruggenbouwers. Wij nemen een actieve rol in het gehele traject van gebiedsontwikkeling waarbij wij onze opdrachtgevers van begin tot eind kunnen adviseren. Volgens SAB is een integrale benadering, met primair oog voor de wensen van de eindgebruiker, de enige juiste koers.

In 2011 bestaat SAB 50 jaar. Om dit te vieren organiseert SAB een bijzondere prijsvraag onder het thema "Bruggenbouwers in de Ruimtelijke Ordening". Overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen, kunnen meedingen naar een advies of ontwerp van SAB ter waarde van 15.000,- (exclusief BTW).

De prijsvraag staat voor alle mogelijke opgaven op het gebied van ruimtelijke ordening, stedenbouw en landschapsarchitectuur. Het zou het schrijven van een toekomstvisie kunnen zijn voor een dorp, ontwerpworkshops en schetsbijeenkomsten met bewoners voor een dorpsplein, een advies over een winkelcentrum, een recreatiegebied of een bedrijventerrein. Hoe interactiever, hoe beter.

In het wedstrijdprogramma hiernaast zijn de vraagstelling en alle regels die gelden voor deze prijsvraag gespecificeerd. Het wedstrijdprogramma is bindend voor de uitschrijver en de juryleden. De deelnemers geven door inzending aan dit wedstrijdprogramma te onderschrijven. Dit wedstrijdprogramma is opgesteld met behulp van het modelwedstrijdprogramma voor een prijsvraag, zoals beschreven in het Kompas en genoemd in het Convenant Wedstrijden op het gebied van architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur.

SAB heeft in de afgelopen jaren met de nodige regelmaat deelgenomen aan openbare en besloten prijsvragen. Het deelnemen aan prijsvragen vindt plaats op eigen initiatief of op uitnodiging. Op deze twee pagina staan beelden van recente prijsvragen waar SAB aan heeft deelgenomen. Van boven naar beneden zijn dit inzendingen voor de Tofdegards Plads in Kopenhagen, de Heinrich König Platz in Gelsenkirchen, de A6-A9 ontwikkelingsprijsvraag Vlucht Naar Voren (1e prijs) en de prijsvraag voor de Goudse Poort Let's Move (2e prijs).

Het Wedstrijdprogramma

1. Opdrachtschrijving

De locatie van de prijsvraag is in Nederland en de prijsvraag dient zich te richten op een actueel en maatschappelijke opgave op het werkgebied van SAB: stedenbouw, landschapsarchitectuur, ruimtelijke ordening, gebiedsontwikkeling, infrastructuur, milieu en ecologie. Het advies of ontwerp voor de opgave moet binnen een advies- of ontwerpbudget van € 15.000,- (exclusief BTW) zijn te realiseren. De opgave mag niet strijdig zijn met geldende wetten en regelingen.

2. Inzendingen

Het inzenden en inschrijven van deze prijsvraag gebeurt door het invullen van alle zes vragen op een aanmeldingsformulier dat is te downloaden van de website van SAB (www.sab.nl). Deze vragen betreffen:

- 1) personalia en gegevens van de aanvrager;
- 2) de achtergronden van en gegevens omtrent de opgave;
- 3) het idee en doelstelling van de opgave in relatie tot het thema;
- 4) de maatschappelijke noodzaak van de opgave;
- 5) de samenstelling van het team van SAB en
- 6) de gewenste tijdsplanning.

Het staat de inzender vrij om twee tekeningen of kaarten op formaat A3 mee te sturen. Aangeboden materiaal waar niet naar is gevraagd (rapporten, documentatie) wordt niet in de beoordeling betrokken. Correspondentie en inzendingen moeten worden gestuurd naar SAB, t.a.v. Sofie Remmen, Postbus 479, 6800 AL Arnhem, met vermelding van "Prijsvraag 50 jaar SAB" op de envelop.

3. Doelstelling

Deze prijsvraag wordt aangeduid met de naam "Bruggenbouwers in de Ruimtelijke Ordening" en wordt uitgeschreven door SAB. SAB organiseert deze prijsvraag ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van SAB. Namens de uitschrijver treedt Sofie Remmen als contactpersoon op. De prijsvraag is een openbare projectprijsvraag en staat open voor (samenwerkingsverbanden van) overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen. De winnaar van de prijsvraag met een advies of een ontwerp wordt ondersteund richting de realisatie van een actuele en maatschappelijke opgave. Medewerkers en aandeelhouders van SAB zijn uitgesloten van deelname.

4. Indienen en beantwoorden van vragen

Er bestaat de mogelijkheid om per mail (sofie.remmen@sab.nl) vragen met betrekking tot het wedstrijdprogramma in te dienen. Deze vragen worden per mail beantwoord. Wanneer de gestelde vragen met de daarbij behorende antwoorden aanleiding geven tot een aanvulling op het wedstrijdprogramma, worden de vragen en antwoorden op de site van de prijsvraag (www.sab.nl/prijsvraag) vermeld. Deze aanmelding geldt vanaf dat moment als aanhangsel van het wedstrijdprogramma en heeft dezelfde binding.

5. Jury en juryrapport

Alle inzendingen maken evenveel kans om te winnen. De inzendingen worden beoordeeld door een jury bestaande uit vijf leden. Om de onafhankelijkheid van de jury te waarborgen worden leden van de jury aangezocht en wordt de jury samengesteld pas na

het ontvangen van alle inzendingen. Deze jury doet een autonome uitspraak en wijst één winnaar aan. De inzendingen worden beoordeeld op basis van de drie criteria (in volgorde van belangrijkheid)

- 1) de kwaliteit van voorstel zoals door de inzender is weergegeven op het aanmeldingsformulier;
- 2) maatschappelijke en vernieuwende karakter van de opgave en
- 3) de bijdrage aan (duurzame) gebieds- en vastgoedontwikkeling.

SAB en de deelnemers aan de prijsvraag zullen onvoorwaardelijk gevolg geven aan de keuze van de jury. Het rapport van de jury is schriftelijk en openbaar. Het juryrapport bevat een algemene interpretatie van de gehanteerde beoordelingscriteria en het verloop van de beoordeling. Daarnaast bevat het juryrapport een evaluatie van de resultaten van de prijsvraag en aanbevelingen aan de uitschrijver.

6. Manifestatie

De inzendingen worden openbaar gemaakt tijdens de jubileummanifestatie van SAB. SAB wil met de winnende inzending en met het uiteindelijke advies of ontwerp op een nader te bepalen wijze (SAB Website, XTD (SAB Magazine), artikelen op websites en in vakbladen, naar buiten treden.

7. Tijdschema

De prijsvraag start en eindigt volgens het volgende tijdschema in 2011:

- 1 februari bekendmaking prijsvraag door SAB.
- 1 april uiterste datum voor het stellen van vragen per mail aan sofie.remmen@sab.nl.
- 1 mei sluitingsdatum inzending prijsvraag.
- 1 juni bekendmaking jury en start juryering.
- 1 oktober oplevering juryrapport.

In november 2011 wordt de uitslag prijsvraag op een door SAB te organiseren manifestatie bekend gemaakt.

8. Publiciteit

Gedurende de looptijd van de prijsvraag zal SAB met enige regelmaat in de publiciteit treden over de prijsvraag (aantal deelnemers en inzendingen, overzicht van soorten van inzendingen, etc). Het is deelnemers, juryleden noch SAB, niet toegestaan om in de publiciteit te treden over de inhoud van de inzendingen, voordat de winnaar door SAB op een door SAB te organiseren manifestatie bekend is gemaakt. De inzendingen blijven het geestelijk eigendom van de inzenders.

9. Geschillen

Voor deze prijsvraag gelden de voorwaarden zoals vermeld in dit prijsvraagprogramma. Voorkomende geschillen, ook die welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd, die tussen uitschrijver, deelnemers en juryleden mochten ontstaan naar aanleiding van de prijsvraag, worden beslecht door arbitrage. Arbitrage geschiedt overeenkomstig het Arbitragereglement van de Stichting Arbitrage Instituut Bouwkunst, zoals dat luidt drie maanden voor de dag waarop de inzendingen moeten worden ingeleverd.

Werklandschappen hebben veel te bieden

Eindelijk lopend naar je werk!

Nadat we jarenlang het “werken” gescheiden hebben van het “wonen” zullen er in de naaste toekomst steeds meer werklandschappen ontwikkeld worden. In werklandschappen wordt het werken gecombineerd met bijvoorbeeld wonen, recreatie en voorzieningen. Daarbij zal de landschappelijke aankleding een belangrijke rol spelen. SAB heeft in opdracht van de provincie Gelderland een inspirerende handleiding opgesteld over de realisatie van werklandschappen.

De strikte scheiding, die in het verleden is aangebracht tussen met name “werken” en “wonen” heeft duidelijke nadelen: in woongebieden valt steeds minder te beleven, terwijl bedrijfsterreinen door velen beschouwd worden als “no-go” gebieden. Het is duidelijk geworden, dat vooral de wat kleinere bedrijven heel goed gemengd zouden kunnen worden met het wonen.

Op veel plaatsen is in de bebouwde kom ruimte vrijgekomen door de uitplaatsing van bedrijven. De lege bedrijfsgebouwen hebben vaak een krachtige uitstraling en worden regelmatig beschouwd als (te behouden) cultureel erfgoed. In toenemende mate worden de vrijgekomen gronden (en gebouwen) benut voor het realiseren van een werklandschap. Een gemengd gebied, waar verschillende functies naast elkaar een plek krijgen.

Mengen waar het kan

Natuurlijk zullen er altijd bedrijfsterreinen blijven bestaan. Vooral bedrijven met een grote milieuhygiënische invloed of logistieke bedrijven met een grote ruimtebehoefte hebben behoefte aan een eigen plek. Maar het credo zou moeten worden: scheiden waar het nodig is en mengen waar het kan! Daarbij zijn vooral kansen aanwezig voor kleinere bedrijven, kantoren en woon-werkunits voor ZZP-ers.

Bestaande bedrijventerreinen kunnen veranderen in werklandschappen. De sleutel ligt in actief aankopen en uitgeven en in flexibel gebruik in de tijd.

Het ontwikkelen van een werklandschap is een speciale vorm van integrale gebiedsontwikkeling. Bij werklandschappen is meer aandacht nodig voor het inventariseren van de verschillende behoeften, de samenwerking met diverse partijen en vooral het bepalen en bewaken van het ambitieniveau. Vooral dit laatste is van belang: hoe zorg je er voor, dat de beoogde ruimtelijke kwaliteit van het gebied ook in een dynamische tijd gewaarborgd wordt?

Een werklandschap moet tegen een stootje kunnen

Het is van belang in een werklandschap te zorgen voor een sterke ruimtelijke structuur, bestaande uit een landschappelijk raamwerk, of een zodanige ordening van gebouwen, dat een heldere structuur ontstaat. Binnen een dergelijke “drager” zijn verschillende inbouw mogelijkheden aanwezig. Dat is van belang, omdat het geheel bestand moet zijn tegen wisselende behoeften zowel qua functies als ruimtegebruik.

Nieuwsgierig geworden? SAB ontwikkelt graag met u nieuwe werklandschappen. Contactpersonen: Bart Kennis of Jos van der Mark

De Blekerij in Boekelo is in de afgelopen jaren getransformeerd naar een terrein voor wonen en werken.

Leegkomende boerenerven in het buitengebied zouden kleine werklandschappen kunnen vormen.

XTD Opinie

Keuzes maken op basis van gedegen onderzoek

Onze wereld verandert. Klimaatverandering, kredietcrisis, krimp, vergrijzing, er is al veel over gezegd en geschreven. Veel interessanter is het om stil te staan bij de consequenties van die veranderingen en hoe we daar mee om moeten gaan. Tot voor kort is er bijvoorbeeld enorm veel gebouwd, zoals woningen, kantoren, bedrijfsgebouwen. Er is daarbij niet lang stilgestaan bij de lange termijn behoefte aan deze functies en voorzieningen, omdat de afzet op korte termijn gegarandeerd was.

Deze tijd is definitief voorbij. Vanaf nu moet er goed nagedacht worden over ruimtelijke ingrepen en de nieuwe kansen die zich voordoen. Dit kan niet op basis van een onderbuikgevoel. Beleid, visies en strategieën moeten gebaseerd zijn op gedegen onderzoek. SAB heeft dit onderkend en heeft in het jaar van haar 50-jarig bestaan een speciaal cluster opgericht om haar (potentiële) klanten hierin te ondersteunen. De leden van dit cluster zijn visionair en breed georiënteerd met specifieke kennis van de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, klimaat, ecologie, recreatie, bedrijven, economie, centrumgebieden, detailhandel en demografie.

In een snel veranderende samenleving moet je alert zijn op de gevolgen van trends en ontwikkelingen. Zo kan de toename van de verkoop van producten via internet en het “Nieuwe Werken”, wanneer dit aanslaat en zich doorzet, een stevige invloed hebben op de mobiliteit en op de vraag naar kantoorruimte en winkel- en werkruimtes. Verder verwachten wij dat regio's zich veel sterker zullen moeten profileren om de huidige bewoners en bedrijven aan zich te binden en om nieuwe bewoners en bedrijven naar zich toe te trekken. Trends en ontwikkelingen zijn meer dan ooit van belang in de ruimtelijke ordening. Als je weet welke kant het opgaat, kan je tijdig de bakens verzetten.

Nora Kamerbeek
Clustercoördinator Beleid, Onderzoek en Strategie

Werk in uitvoering

Projectnaam: Actualisatie strand, zee en duinen
Opdrachtgever: Gemeente Katwijk
Soort project: Bestemmingsplan
Contactpersonen: Thomas van der Zande

Projectnaam: Brede school en overige voorzieningen Ouderkerk-Oost
Opdrachtgever: Gemeente Ouder-Amstel
Soort project: Stedenbouwkundige visie
Contactpersonen: Almira van der Lee en Krijn Lodewijks

Projectnaam: Uitbreidingswijk St. Servaasstraat
Opdrachtgever: Gemeente Cranendonck
Soort project: Bestemmingsplan en stedenbouwkundig plan
Contactpersonen: Marijke Briggeman en Rob van der Wijst

Projectnaam: Scholenlocatie Weyevliet
Opdrachtgever: Gemeente Vlissingen
Soort project: Stedenbouwkundige visie
Contactpersonen: Anneke van Sonsbeek en Rob van der Wijst

Projectnaam: Sunrise Campus Venlo
Opdrachtgever: Gemeente Venlo
Soort project: Bestemmingsplan en exploitatieplan
Contactpersonen: Mariël Gerritsen en Aico Visschers

Projectnaam: Bedrijfsplan en ruimtelijke argumentatie herinrichting Wolves Autoberging
Opdrachtgever: Wolves Autoberging / NK Bouwbegeleiding
Soort project: Onderbouwing van herinrichting bedrijf en advisering
Contactpersonen: Bart Kennis

Projectnaam: De Rikker V en VI
Opdrachtgever: Gemeente Winterswijk
Soort project: Stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan
Contactpersoon: Annemarie Jager

Projectnaam: Beeldkwaliteitplan Giethoorn, Vollenhove en Blokzijl
Opdrachtgever: Gemeente Steenwijkerland
Soort project: Beeldkwaliteitplannen beschermd stads- en dorpsgezicht
Contactpersoon: Bram Nieuwenhuis en Krijn Lodewijks

Projectnaam: Duiven, Bedrijventerrein Graafstaete, fase III
Opdrachtgever: De Veluwezoom
Soort project: Bedrijfsplan met ruimtelijke argumentatie, haalbaarheidsonderzoeken en bestemmingsplan
Contactpersonen: Christian Deterink en Bart Kennis

Velp, Daalhuizerweg 'een binnentuin van formaat'

Met de herstructurering van het gebied aan de Daalhuizerweg in Velp wil Vivare samen met de gemeente Rheden het gebied een nieuwe impuls geven. De bestaande woningen voldeden niet meer aan de huidige eisen en wensen en verkeerde in dermate slechte staat dat herstructurering noodzakelijk werd. Het

stedenbouwkundig herstructureringsplan, vervaardigd door Braaksma en Roos architecten, heeft als basis gediend bij het vervaardigen van het inrichtingsplan voor het binnengebied tussen de nieuwe woningen. SAB heeft in opdracht van Vivare dit plan opgesteld.

Een centrale strip in noord-zuid richting vormt een verbindende lijn waaraan verschillende functies zoals parkeren, wonen, verblijven en spelen zijn gerangschikt. Het binnengebied heeft een semi openbaar karakter (grondgebied Vivare) en voorziet in parkeren voor de toekomstige bewoners. Het binnengebied vormt een verlenging van de tuin voor alle bewoners en krijgt een groene inrichting. Met het herstructureringsplan is in het inrichtingsplan ook het hoogteverloop in het terrein opnieuw vormgegeven. Het terrein kent een hoogteverloop in noord-zuid richting van circa 5 meter en in oost-west richting circa 2 meter. Hoogteverschillen worden opgevangen in zowel het binnengebied als in sommige tuinen zelf door middel van keerelementen, traptreden en hellingbanen. Door de toepassing van relatief eenvoudige verhardingsmaterialen en zorgvuldige detaillering daarvan, in combinatie met het herontwerp van het hoogteverloop en het beplantingsplan wordt voor de toekomstige inwoners en omwonenden een bijzonder binnengebied gecreëerd.

Contactpersonen: Guido Baten en Tim van Oosterbos.

Beeldkwaliteitsplan Duurzaam Industriepark Cranendonck

Nyrstar, de zinkfabriek in Budel-Dorplein, is op zoek naar een duurzame toekomst. Om op lange termijn een hoogwaardig productieproces te kunnen continueren, wil Nyrstar ruimte bieden aan nieuwe bedrijven. Die bedrijven hebben synergie met de zinkfabriek en met elkaar. Dan valt te denken aan een grote diversiteit. Van kennisinstellingen tot industrie in

de hoogste milieucategorie. Met het ontwikkelen van dit industriepark ligt de nadruk op het geven van een duurzame kwaliteitsimpuls voor Budel-Dorplein. Die kwaliteitsimpuls komt onder andere tot uiting door het bieden van diversiteit aan arbeidsplaatsen op hoog niveau, ruimte voor oude en nieuwe natuur, gebruik van (rest-)producten en kennis. De lig-

ging nabij het unieke fabrieksdorp en prachtige natuurgebieden, vraagt om een hoogwaardige beeldkwaliteit. Om dit te bereiken werkt SAB samen met de gemeente Cranendonck, Nyrstar en een klankbordgroep van omwonenden aan een beeldkwaliteitsplan.

Contactpersoon: Rob van der Wijst

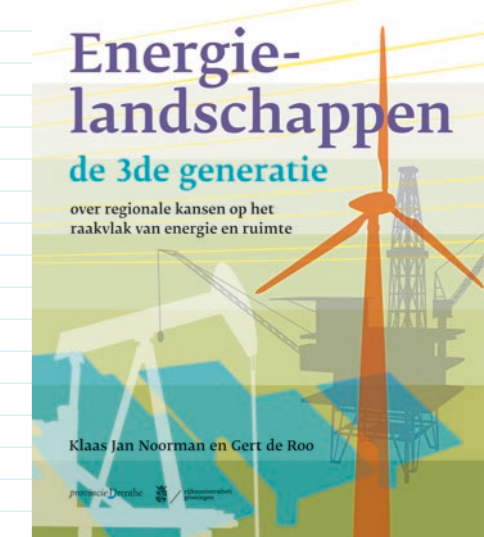

Derde generatie energielandschappen

SAB heeft een bijdrage geleverd aan het boek 'Ergielandschappen, de derde generatie' van de provincie Drenthe en de Rijksuniversiteit Groningen. Het lijvige boekwerk onder redactie van Klaas Jan Noorman en Gert de Roo, verkent de regionale kansen op het raakvlak van energie en ruimte. Het is een van de stappen in het project Grounds for Change, de sturingsfilosofie van het programma Klimaat en Energie van de provincie Drenthe. De gedachte van Grounds for Change gaat ervan uit dat de invloed van energie op landschappelijk ruimtegebruik groot is. Van aardgas naar zonnepanelen, van aardolie naar windmolens. Nieuwe bronnen van energie bevinden zich veelal niet ondergronds, maar boven het maaiveld. Zij zijn van invloed op de inrichting van onze

leefomgeving. Omgekeerd is de ruimte mede bepalend voor de mogelijkheden die er zijn voor duurzame energie. Met dit boek willen de samenstellers dit nieuwe denken over en het werken aan de derde generatie energielandschappen stimuleren. De bijdrage van SAB aan het boek bestaat uit een verkenning van het klimaatbeleid op provinciaal, regionaal en lokaal niveau in Noord Nederland. Verder geeft SAB in het boek aan dat de ambities van gemeenten om in 2030 of 2040 klimaatneutraal te zien een niet te onderschatten opgave is. Het boek is uitgegeven door en te bestellen bij In Boekvorm Uitgevers.

Contactpersoon: Martin Dubbeling

Ruimte voor....

In 'Ruimte voor....' Maakt u kennis met een medewerker van SAB. XTD licht de persoon achter de professional uit, zet achtergrond, ervaring en bijzondere wapenfeiten op een rij.

Mariël Gerritsen, 35 jaar

en in dienst bij SAB sinds september 1999 als planoloog. Geboren en getogen in Doetinchem, woont nu in Arnhem. Gaat in haar spaarzame vrije tijd graag op vakantie en maakt veelvuldig gebruik van de faciliteiten van de Arnhemse binnenstad. Is thans druk met schilderen van haar nieuwe woning en nadenken over de uitblijvende verkoop van haar oude woning ('iemand interesse?')

Beste eigenschap?

Ik ben stressbestendig en eerlijk.

Slechte eigenschap?

Ik ben verschrikkelijk ongeduldig en schijn me af en toe wat ongenueanceerd uit te drukken.

Commercieel directeur

Ja, vanaf 1 januari jl. inderdaad! Een leuk en uitdagend antwoord op mijn interesse in de commerciële kant van de ruimtelijke ordening en het vastgoed en vooral leuk om bij SAB, waar ik al 11 jaar werk, in die gelegenheid te worden gesteld. Wel onder de voorwaarde dat ik in

de toekomst, net als nu, projecten kan blijven doen trouwens. Omdat ik dat zelf misschien toch het leukste vind. En daarnaast, wat moet je met een commercieel directeur die zelf niet weet hoe de hazen lopen?

Ambitie

Ik wil me blijven ontwikkelen binnen mijn vakgebied, waarbij een combinatie van inhoud en pragmatisme mij drijft. Door inhoudelijk betrokken te blijven bij projecten en projecten te leiden en daarmee in contact te blijven met onze opdrachtgevers, denk ik voldoende feeling te blijven houden met de markt vraag om mijn taak als commercieel directeur goed te kunnen vervullen.

Specialisme?

Mijn kracht ligt in het leiden van complexe projecten, waarbij het ontwikkelen en uitvoeren van een strategie op gebied van ontwikkeling, grondeigendom (Wvg, onteigening), fasering, planeconomie en stakeholders onontbeerlijk is.

agenda

Donderdag 17 februari 2011

Praktijkcongres
Gebiedsontwikkeling in een andere realiteit (TU Delft i.s.m. Rostra) Stadion Galgenwaard Utrecht.

Woensdag 9 maart 2011

Samen Scoren in de Wijk, voetbal voor een betere samenleving (Ministeries BZK/WWI en VWS i.s.m. BVO's) Grolsch Veste Enschede.

Dinsdag 15 maart 2011

Duurzaam Voorraadbeheer, een nieuwe toekomst voor jaren 70- en 80- wijken (Nirov) Buurtcentrum 't Schippertje, Leiden.

Dinsdag 19 april 2011

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), een toekomst voor zelfbouw (Nirov) Stadscafé De Observant, Amersfoort.

Dinsdag 19 april 2011

Ruimteconferentie 2011, Infrastructuur tussen dynamiek en duurzaamheid (Planbureau voor de Leefomgeving) Cruise Terminal, Rotterdam

Werken bij SAB

Ben jij een bruggenbouwer tussen verschillende partijen? SAB komt graag in contact met ondernemende en resultaatgerichte adviseurs met een stevig netwerk in het werkgebied van de ruimtelijke ordening. Wil jij je eigen visie combineren met gevoel voor commercialiteit en het streven naar hoogwaardige kwaliteit? Daag je daarnaast onze talenten uit om zich verder te ontwikkelen? Dan zoekt SAB jou.

Huidige vacatures:

- Senior Planoloog
- Senior Landschapsarchitect / ontwerper
- Senior Jurist

Interesse? Kijk op

www.sab.nl voor onze actuele vacatures of neem contact op met personeelszaken per mail personeelszaken@sab.nl of telefoon 026 - 357 69 11.

colofon

XTD is een uitgave van SAB Adviesgroep

redactie Martin Dubbeling,

Mariël Gerritsen,

Wouter van der Heijde en

Arjan van der Laan

coördinatie Sofie Remmen

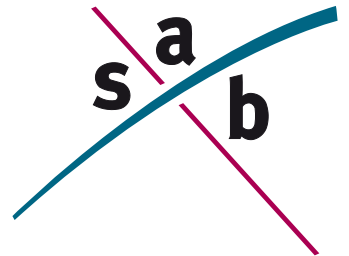
fotografie Stan Bouman, Alain Baars,

Rens Plaschek

realisatie Diep Arnhem

druk R&H drukkerij Kesteren

oplage 2000 stuks

SAB is een onafhankelijk ontwerp- en adviesbureau dat zich richt op vraagstukken met betrekking tot stedenbouw en ruimtelijke ordening. Met haar brede kennis en ervaring wil SAB een bijdrage leveren aan de inrichting van de openbare en private ruimte. Kwaliteit en haalbaarheid staan hierbij voorop. SAB is zich nadrukkelijk bewust van de verantwoordelijkheid die zij draagt bij het inrichten van de ruimte. Vanuit dit bewustzijn streeft SAB ernaar de publieke en private markt in Nederland te voorzien van creatieve ontwerpen en onafhankelijke adviezen, die in elk opzicht realistisch en doordacht zijn. Adviezen waaruit respect blijkt voor natuur, cultuur en leefomgeving. SAB wil zo zorgvuldig mogelijk met de inrichting van de ruimte omgaan.

SAB

Postadres & telefonisch contact:

Postbus 479

6800 AL Arnhem

T 026 -357 69 11

Bezoekadres SAB te Amsterdam

Jacob Bontiusplaats 9 (unit 582)

1018 LL Amsterdam

Bezoekadres SAB te Arnhem

Frombergdwarstraat 54

6814 DZ Arnhem

Bezoekadres SAB te Eindhoven

Meerkollaan 9

5613 BS Eindhoven

I www.sab.nl, E info@sab.nl

De XTD wordt aan relaties van de SAB gezonden. Als u deze niet meer wenst te ontvangen, stuur dan een email naar info@sab.nl